

ATIVIZIG – VKGTT

Vízészlet-gazdálkodási stratégiai szempontok érvényesítése a vagyonkezelői és a vízjogi engedélyezési eljárásban kiegészítés a VKGTT 7.c fejezetéhez

A vízészlet-gazdálkodási stratégia alapjait a Kormány által elfogadott programok és tervek tartalmazzák. A stratégiai célkitűzések elérésének egyik fontos eszközei a jogi és gazdasági szabályozás, amely országosan – néhány esetben kisebb léptékben – befolyásolja az egyedi vízjogi engedélyezési, illetve vízügyi igazgatási tevékenységet. Alábbiakban olyan elemeket mutatjuk be az országos stratégiáknak és a szabályozásnak, amelyek jelentősek az öntözésfejlesztést támogató Vízészlet-gazdálkodási Térségi Terv által keretként meghatározott jövőbeli engedélyek szempontjából. Az öntözésfejlesztést akadályozó, de környezeti szempontból előnyös szabályozókra javaslatokat terjesztünk elő.

A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése meghatározza azokat a programokat és terveket, amelyeket „a vízgazdálkodási tevékenység műszaki megoldásának kialakításánál, a vízimunka és vízilétesítmény műszaki tervezésénél figyelembe kell venni”. Alábbiakban a rendeletben felsoroltakból kiemelve szerepelnek az öntözésfejlesztés szempontjából fontosak:

- a) **az országos, regionális és helyi vízgazdálkodási**, az országos, kiemelt térségi és megyei **környezetvédelmi**, területrendezési, területfejlesztési, gazdaságfejlesztési terveket, koncepciókat és programokat, továbbá a helyi építési szabályzatot, a településrendezési tervet és a településfejlesztési koncepciót (a továbbiakban együtt: a településrendezési eszközök), illetve - **amennyiben rendelkezésre állnak - a védett természeti területek kezelési terveit, Natura 2000 területek fenntartási terveit**, a Nemzeti Éghajlat-változási Stratégiát,
- b) **a vízgyűjtő-gazdálkodási terveket és az ezekhez kapcsolódó intézkedési programokat**,
- c) a határvizeken végzett vízimunkák és megvalósítandó vízilétesítmények esetében **a határvizekre vonatkozó nemzetközi egyezményekben és az azok végrehajtására hozott határozatokban foglalt előírásokat**, és
- d) a Magyarország által vállalt nemzetközi kötelezettségeket.

1. A Dél-Alföld vonatkozásában egy felvízi és egy alvízi országgal kötött határvízi egyezmény figyelembe vétele szükséges, amelyek a következők:

Románia:

196/2004. (VI. 21.) Korm. rendelet a Román - Magyar Kormányok között a határvizek védelme és fenntartható hasznosításáról kötött Egyezményről

2001/9. Nemzetközi Szerződés - egyezmény a Román - Magyar Kormányok között, a környezet védelme terén való együttműködésről

Szerbia:

Egyezmény a Magyar Népköztársaság és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság Kormánya között a vízgazdálkodási kérdések tárgyában (1955)

A határvízi egyezmények alapján a felvízi országokkal olyan megállapodások születtek, amelyek meghatározzák, hogy mennyi vizet termelhetnek ki, az alvízi ország vonatkozásában pedig arról van egyezség, hogy mennyi vizet kell Magyarországnak biztosítani, tovább engednie, azaz a vízkészlet fel van osztva az országok között. A határvízi egyezmények figyelembe vételével az Országos Vízügyi Főigazgatóság a részvízgyűjtőkön belül úgynevezett „vízkészlet megosztási intézkedésben” határozza meg a vízügyi igazgatóságokra, illetve vízgyűjtőkre vonatkozó keretszámokat. A Tisza-völgy vízkészlet megosztásáról szóló utolsó intézkedés 2007-es, a Duna-völgy (Duna közvetlen, Dráva és Balaton részvízgyűjtőt is tartalmazza) vízkészlet megosztásáról szóló intézkedést 2000-ben bocsátotta ki az OVF. A keretszámok a mértékadó kisvízi természetes készlet (augusztusi 80%-os) és az élővíz igény alapján került meghatározásra. A vízügyi igazgatóságok a vízkészlet megosztási intézkedést figyelembe véve adják meg vagyonekezelői hozzájárulásukat, nyilatkozatukat.

§ - módosítási javaslat - §

Az OVF által kiadott Tisza-völgy és Duna-völgy vízkészlet megosztási intézkedés felülvizsgálata szükséges annak érdekében, hogy a határokat metsző folyókra támaszkodó újabb vízigények kielégíthetők, engedélyezhetők legyenek. A határfolyók készletmegosztásának újratárgyalása valószínűleg nem reális cél, de az utóbbi 30 év lefolyási adatsora alapján növelni lehetne a hazai lekötések mennyiségét. A változás feltételezett oka, illetve a változtatás célja:

- a szomszédos országok által az 1960-as években előrejelzett fejlesztéseik számára lekötött vízkészlet mennyiségek elmaradtak a tényleges igénybevételtől, vízelhasználástól;
- a felvízi vízgyűjtőkön kiépített energiatermelő tározók kiegyenlítik a vízjárást, megnövelve a kisvízi lefolyást;
- az éghajlatváltozás, illetve az ahhoz való alkalmazkodás
- rugalmasabb vízkészlet-gazdálkodásra történő átállás, amely nem éves (mértékadó kisvízi), hanem havi vízkészlet megosztáson alapszik.

2. Öntözési (illetve mezőgazdasági vízhasználatra) vízigényt főszabályként elsősorban felszíni vizekből kell kielégíteni. A főszabálytól akkor lehet eltérni, ha felszíni víz nem áll rendelkezésre, vagy nem megfelelő a víz minősége, illetve környezeti szempontból van előnyösebb megoldás.

Az öntözés a felszíni vízkészlet-gazdálkodás meghatározó tényezője. A Tisza vízgyűjtőjén és a Duna-völgyben a külföldi eredetű készleteket, a tározást és az átvezetéseket is figyelembe véve, a szabad (lekötetlen) felszíni vízkészlet jelentős.

A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet (továbbiakban VÁSZ) 10. § (1) bekezdése szerint bármilyen vízigény kielégítésének tervezése során figyelembe kell venni

- a víz mennyisége és minősége iránti igényt,
- az érintett terület vízviszonyait,
- a vízjogi engedéllyel lekötött vízkészletet,
- a mederben hagyandó vízmennyiséget, valamint
- a vízhiánytűrés mértékét.

A felszíni vizek megújuló képessége a leggyorsabb és általában öntözővíz minőségét meghatározó sótartalom szempontjából is a legkedvezőbb, ezért integrált vízgazdálkodási szempontból a felszíni vizekre alapozott vízszolgáltató rendszerek továbbfejlesztése hazánk stratégiai célkitűzése. A VÁSZ 60. § (1) bekezdése alapján, olyan területen, ahol a felszíni vízhálózat (természetes vízfolyások, tavak, vagy tározók), vagy arra települő öntözőrendszerek (öntöző és/vagy kettős működésű csatornák, tározók) találhatóak, minden öntözésfejlesztési beruházás esetében már a tervezés során vizsgálni kell a felszíni vízből való öntözés lehetőségét. Ennek keretében meg kell vizsgálni a mennyiségi viszonyokat, az igények kielégíthetőségét, az öntözésre vonatkozó vízminőségi viszonyokat, a gazdaságosság és a hatékonyság kérdéseit. Előnyben kell részesíteni a felszíni vízből történő öntözést, az arra alapuló öntözési közösségek, rendszerek létrehozását. A tervezési folyamat során ki kell kérni a Vízügyi Igazgatóság véleményét is a vízigények kielégíthetőségéről. A VÁSZ 60. § (1) bekezdése szerint felszín alatti vízből történő öntözés csak ott engedélyezhető, ahol a felszíni öntözés lehetőségét a fenti vizsgálat alapján alapos indokkal kizárták és a felszín alatti víz mennyisége és minősége az öntözési követelményeknek megfelel („Felszín alatti víz öntözési célú igénybevétele csak felszíni vízbeszerzési lehetőség hiányában engedélyezhető. Hiánynak minősül, ha a vízigény felszíni vízből történő kielégítése aránytalanul nagy költséggel járna a felszín alatti vízbeszerzéssel összehasonlítva. A hiány meglétét a vízügyi hatóság a vízügyi igazgatóság véleményének kikérését követően állapítja meg”).

§ - módosítási javaslat - §

Számtalan esetben az öntözött terület közelében rendelkezésre áll a felszíni víz, az odavezetés műszakilag megoldható és gazdaságos lenne, azonban jogi akadályokba ütközik.

A mezőgazdasági utak kiépítéséhez hasonló szabályok bevezetésére lenne szükség a mezőgazdasági területen vezetett üzemi csatornák szolgalmi jog alapításával történő átvezetésére, annak érdekében, hogy a földvédelmi szempontokra is figyelemmel egy műszaki és gazdaságossági szempontból is kedvező megoldást magánérdekből ne lehessen megakadályozni.

Ahol műszaki és gazdasági szempontok alapján lehetséges a vízpótló rendszerek hatásterületének növelése szükséges. Részben a jelenlegi felszín alatti vízkivételek kiváltására, részben jövőbeli igények kielégítésére az állami vízszétosztó rendszer fejlesztése és esetenként rekonstrukciója szükséges. A felszíni főműves vízkivételek jelentős fejlesztése sem okozna ökológiai problémát a Tisza és a Duna, illetve a nagy hozamú (5 m³/s feletti mértékadó kisvízi hozamú) mellékfolyóknál, víztesteknél. Ugyanakkor az Alföldön a felszín alatti víztestek többsége már vízkivételekkel jelentősen terhelt, ezért a mennyiségi állapotuk gyenge, vagy kockázatos. Amennyiben más környezeti és természetvédelmi ok nem akadályozza meg a fejlesztéseket, akkor azokat költség-haszon elemzésre alapozottan ütemezetten kellene végrehajtani (minél nagyobb ellátási terület, minél kisebb fejlesztési és fenntartási költségen).

Az EU 2014-2020 fejlesztési programjában állami vízgazdálkodási rendszerek fejlesztésére csak operatív program (pl. KEHOP, TOP, stb.) van lehetőség, azonban ezek a források már lekötésre kerültek. A már folyamatban lévő KEHOP-1.3.0 (és komplex jellegűknél fogva a KEHOP-1.3.1) vízgazdálkodási infrastruktúrafejlesztési, illetve rekonstrukciós projektek megvalósítása egytől-egyig szükséges, de nem elégséges feltétele a fenntartható vízgazdál-

gazdálkodásnak a VKGTT hatásvizsgálatai (Alföld) területén. További fejlesztésekre állami források mozgósítására is szükség lenne, amiről a Kormány „a Nemzeti Vízstratégia és a végrehajtását biztosító intézkedési terv elfogadásáról” szóló 1110/2017. (III. 7.) Korm. határozat szerint a későbbiekben kíván dönteni.

Az elfogadott Nemzeti Vízstratégia (Kvassay Jenő Terv, továbbiakban KJT) több intézkedésének végrehajtása, vagy döntő részének végrehajtása szükséges az öntözés vonatkozásában is. Ezek közül kiemelendő a 3. és 4. pont, amely szerint a Kormány elrendeli, hogy a KJT-ben foglalt „3. ... vízgazdálkodási fő célkitűzések megvalósítása érdekében – amennyiben szükséges, az érintett vízgazdálkodási program Kormány általi jóváhagyását követően – kerüljenek kidolgozásra nemzeti költségvetésből megvalósítható vízgazdálkodási projektek, amelyek kivitelezése a költségvetési támogatás rendelkezésre bocsátását követően megkezdhető.

Felelős: belügyminiszter

Határidő: 2017. szeptember 30.

4. A Kormány a Vízstratégia végrehajtása érdekében, a 3. pontban foglaltakkal összhangban intézkedési tervet fogad el, amelynek keretében felhívja a belügyminisztert, hogy

a) az érintett miniszterekkel együtt biztosítsa a folyamatban lévő nemzeti és térségi vízgazdálkodási programok megvalósulását, valamint gondoskodjon a Vízstratégiában foglalt vízgazdálkodási programok és projektek részletes kidolgozásáról és megvalósításuk feltételrendszerének biztosításáról,

Felelős: belügyminiszter, Miniszterelnökséget vezető miniszter, földművelésügyi miniszter, nemzetgazdasági miniszter, nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: folyamatos

b) az érintett miniszterekkel együtt az egyéb szakpolitikai stratégiai dokumentumok kidolgozása és a jogalkotási tevékenység során legyen figyelemmel a Vízstratégiában megfogalmazott szakmai célokra és vízgazdálkodási programokban megfogalmazott feladatokra,

Felelős: belügyminiszter, Miniszterelnökséget vezető miniszter, emberi erőforrások minisztere, földművelésügyi miniszter, nemzetgazdasági miniszter, nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: folyamatos

c) az érintett miniszterekkel együtt a nemzeti költségvetés, valamint az uniós források felhasználásának tervezése és felhasználása során vegye figyelembe a Vízstratégia vízgazdálkodási programjait és az ott nevesített projekteken megfogalmazott feladatokat,

Felelős: belügyminiszter, Miniszterelnökséget vezető miniszter, földművelésügyi miniszter, nemzetgazdasági miniszter, nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: folyamatos”

Folyamatban van az aszálystratégia és a tározó fejlesztési program elfogadása, az Öntözésfejlesztési Stratégia (ÖFS) megalkotásáról szóló előterjesztés elfogadásra került (de

kihirdetése még folyamatban van és az ÖFS elkészülte is csak 2017. október 31-re várható. Lényegében csak az ÖFS elfogadását követően születik döntés a vízgazdálkodási fejlesztésekről, tehát számos fejlesztési javaslat vár szakmapolitikai döntésre és finanszírozásra, miközben a Vidékfejlesztési Program (VP) már 2016-ban meghirdette az öntözésfejlesztési pályázatokat. A VP csak a mezőgazdasági területeken és csak mezőgazdasági termelést folytató gazdálkodót támogat. Célszerű lenne a 2014-2020 időszakon belül a VP támogatás ütemezése is annak érdekében, hogy az állami fejlesztéssel elérhető területeken akkor tudjanak fejleszteni a gazdák, amikor a felszíni vízrendszerhez történő csatlakozás már lehetséges, vagy meghatározható a csatlakozás időpontja és műszaki paraméterei.

Megoldás lehet az is, hogy ideiglenesen felszín alatti vízkivételre épül ki az öntözőtelep, de a felszíni víz rendelkezésre állásától számított – az EU támogatási szabályokra is tekintettel – záros határidőn belül át kell térni a felszíni vízhasználatra. Ez a megoldás, azonban többlet beruházási költséget jelentene és vélhetően az átállás már csak a következő 2021-2027-es ciklusban valósulhatna meg, amelyhez jelenleg nem ismert az EU támogatási politikája.

3. Olyan esetekben, amikor a vízigény kielégíthetősége bizonytalan, vagy a kielégítés természeti, környezeti értékeket veszélyeztethet (különösen védett területeken, vagy ahol az öntözésfejlesztés hatásterületén ilyen területek vannak), egyedi környezeti hatástanulmányt vagy azzal egyenértékű vizsgálatot kell lefolytatni annak érdekében, hogy az öntözésfejlesztés hatásai bemutatásra és értékelésre kerüljenek. A bemutatott anyagnak része kell, hogy legyen egy olyan hidrológiai számítás (felszíni vízeknél), vagy hidrodinamikai modellvizsgálat, vagy egymásrahatás vizsgálat (felszín alatti vízeknél), ami a hatásterületen lévő vízkivételek figyelembevételével mutatja be a tervezni kívánt vízkivétel lokális hatásait.

E lokális hatásvizsgálatnál az ivóvízbázisok védőterületét (a nitrátérzékenynek kijelölt terület azon részein, amit ivóvízbázis miatt jelöltek ki) és a természetvédelmi területeket figyelembe kell venni. A VÁSZ 60.§ (5), illetve (1) bekezdése szerint „ivóvízbázis környezetében csak olyan öntözés engedélyezhető, ami nem eredményezi az ivóvízbázis biztonságának csökkenését sem mennyiségi, sem minőségi szempontból és a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló kormányrendelet előírásaira figyelemmel” kell lenni.

Nem lehet ott felszín alatti vízből öntözést engedélyezni, ahol a védett természeti terület vagy NATURA2000 terület elfogadott kezelési/fenntartási terve ezt tiltja. A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet értelmében tilos a vízbázis belső védőterületén új kút létesítése, vagy nem a vízmű felügyelete alatt lévő létesítmény üzemeltetése, fenntartása. E rendelet szerint azonban a külső és a hidrológiai/hidrogeológiai védőövezetekben az új vagy meglévő létesítménynél, tevékenységnél a környezeti hatásvizsgálat, illetve a környezetvédelmi felülvizsgálat, illetve az ezeknek megfelelő tartalmú egyedi vizsgálat eredményétől függően megengedhető a vízkivétel, illetve új kút is létesítése is.

A vízjogi engedély kiadása a talajvédelmi szakhatóság engedélyétől is függ. A talajviszonyok kis területen belül is különbözőek lehetnek, ezért lokális vizsgálat, illetve talajvédelmi terv készítését írja elő a 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet. Amennyiben a talajviszonyokra

megadott kategóriák alapján az adott területre vonatkozóan az öntözhetőséggel kapcsolatban kételyek, bizonytalanságok merülnek fel, a talajtani vélemények értékelését ellenőrizni kell, mivel a nem megfelelő öntözés a vízkészlet terhelése mellett gazdálkodási problémákat is eredményezhet. Az FVM rendelet szerint az öntözés talajra és talajvízre gyakorolt hatásának ellenőrzése céljából 5 évenként ellenőrző vizsgálatokat tartalmazó talajvédelmi terv készítése szükséges. Emiatt az öntözésre szóló vízjogi üzemeltetési engedélyeket csak 5 évre adják ki és azokat ilyen gyakran meg kell hosszabbítani.

§ - módosítási javaslat - §

Az adminisztrációs terhek csökkentése érdekében az öntözésre kiadott vízjogi üzemeltetési engedélyk 5 évnél hosszabb, 15-20 éves, időszakra is kiadhatók lennének, amennyiben lehetőség lenne arra, hogy a talajvédelmi ellenőrző vizsgálatok kötelező elvégzése mellett 5 évenként a vízjogi üzemeltetési engedély csak felülvizsgálatra kerül (hasonló eljárást alkalmaznak az egységes környezethasználati engedélyeknél). Abban az esetben, ha nincs lényegi változás és az engedély módosítása más okból sem szükséges, akkor - a talajvédelmi szakhatóság véleményére, illetve a vízügyi felügyelet eredményére alapozottan, - az engedély változatlan tartalommal érvényes maradhat az eredetileg magadott határidőig.

4. Öntözési vízigény kielégítése felszín alatti vízkészletből felszíni vízbeszerzési lehetőség hiányában

A VÁSZ 60.§ (4) bekezdése szerint „felszíni víz hiánya esetén az öntözési vízigényt lehetőség szerint talajvízből kell kielégíteni. A térség közüzemi ivóvízellátására igénybe vett vízáadó rétegeket csak más vízáadó réteg hiányában szabad igénybe venni és csak olyan mértékig, hogy annak ne legyen kedvezőtlen hatása az ivóvízellátásra.” Rétegvizet (illetve karsztvizet) 2015. december 22-ét követően lényegében csak víztakarékos módon, mikroöntözésre (csepegtető és mikroszórófejes) lehet igénybe venni. 2012. december 21-től új létesítési és fennmaradási engedély csak mikroöntözés esetén adható ki rétegvízre.

Az Alföld területén a második Vízyűjtő-gazdálkodási Tervben (VGT2) több sekély porózus (talajvíz) víztest mennyiségi állapota lett gyenge, mint a porózus (rétegvíz) víztesté. Ennek oka, hogy a talajvíz készlet erősebben függ az éghajlatváltozástól, illetve az évenként változó csapadék mennyiségétől. A rétegvíz utánpótlódása kiegyenlítettebb, ugyanakkor korlátozottabb, ezért a vízkészlet mennyiségi védelmére is fokozottan kell ügyelni (víztakarékosság kötelezővé tétele). A felszín alatti víztől függő ökoszisztémák (FAVÖKO) szárazodása a talajvíz szintjében bekövetkezett változások következménye, ezért a FAVÖKO-k károsodottsága miatt több sekély porózus víztest kapott gyenge, vagy kockázatos minősítést.

A rétegvízből történő vízkivétel akkor lehet indokolt – szemben a talajvízből történő vízigény kielégítéssel -, ha

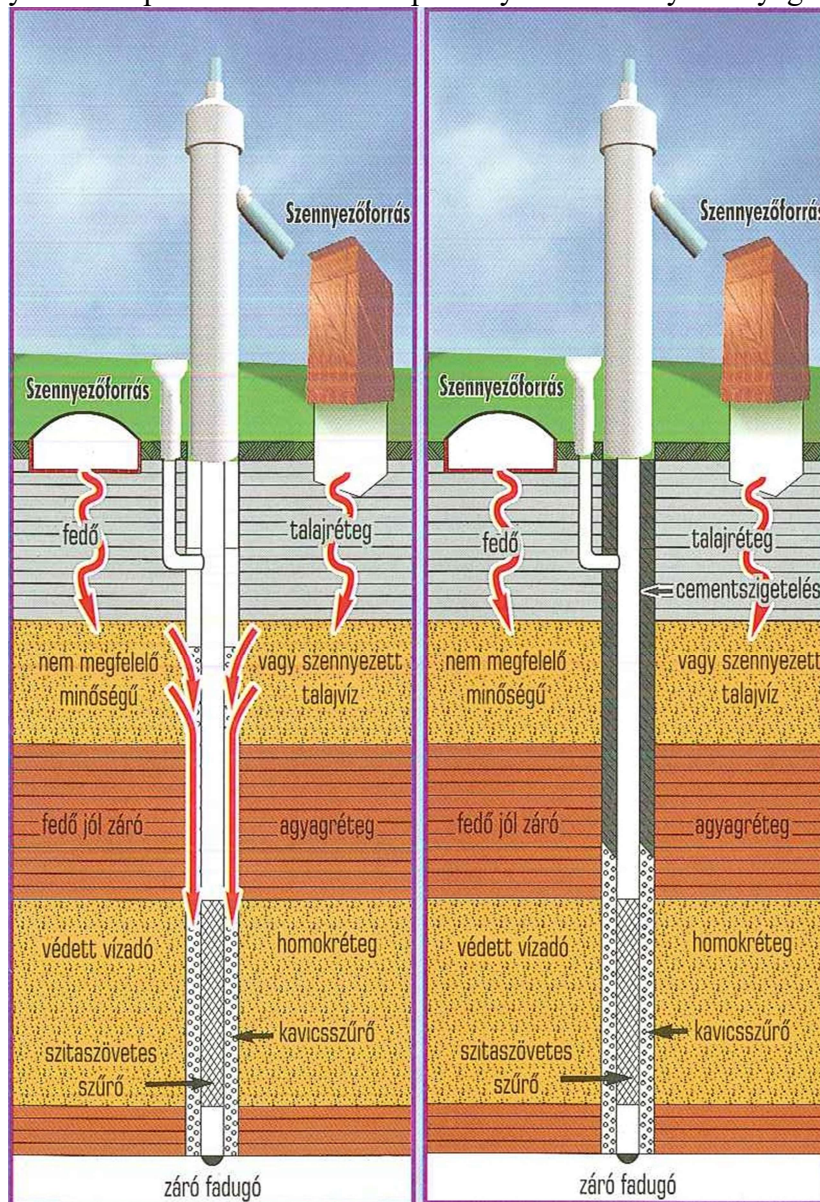
- a) a rétegvíz minősége kedvezőbb, amely származhat
 - természetes összetétel alacsonyabb sótartalmából, vagy más kedvezőbb természetes tényezőtől
 - a szennyezettség kisebb mértékéből, mivel a rétegvíz védettebb
- b) a rétegvíz tartó vízáadó képessége kedvezőbb a vízföldtani viszonyok következtében (de ebben az esetben az utánpótlódás mértékét is ellenőrizni szükséges)
- c) a rétegvíz termelés hatása a FAVÖKO állapotára nem, vagy sokkal kevésbé hat ki,

d) az öntözőkút szakszerű kialakításának feltétele teljesül.

5. A rétegvízből történő öntözés mellőzhetetlen feltétele a kút megfelelő, szakszerű kialakítása.

A szakszerűtlenül, nem megfelelően kiképzett kút nem akadályozza meg, hogy a szennyezett talajvíz leszivároгjon az eredetileg védett rétegvízbe. Ennek következtében az ivóvízellátás bázisát adó vízkészleteink elszennyeződhetnek, illetve közvetlenül a szakszerűtlenül kiképzett kút vize is ugyanúgy szennyezett lesz.

Az alábbi **86 ábrán** bal oldalon egy műszakilag rosszul kiképzett kút látható, ahol hiányzik a kutat körülvevő palástcementezés, míg a jobb oldali képen ugyanez egy – palástcementezett - műszakilag helyesen kiképzett kút látható. A piros nyilak a szennyezőanyag útját mutatják.

86. ábra: Kút csövezési rajza helytelen (balra), illetve helyes (jobbra) kútkiképzés esetén

A mezőgazdasági termőterületen a sekély vízrétegek (talajvíz) bizonyos mértékű elszennyeződése gyakorlatilag elkerülhetetlen. A szélsőségesebb éghajlat következményeként a vízminőségi problémák is fokozottabban jelentkeznek, mivel az intenzívebb csapadékesemények a talajból történő kimosódás fő okozói. Az öntözés is elősegíti a szennyezőanyag lejutását, ezért is fontos az öntözőkút megfelelő műszaki kialakítása. Különösen a felszín alatti víz sérülékenysége miatt nitrátérzékenynek kijelölt területeken és értelemszerűen az ivóvízbázisokon megengedhetetlen kockázatot jelenthet egy rosszul megépített vízellátási rendszer.

6. Az illegális vízkivételek felszámolása, vízhasználatok legalizálása

Tekintve, hogy öntözésnél több ezer m³/év-es vízmennyiség is előfordulhat egy-egy öntözőtelepen, ezért valószínűleg egyes térségekben több milliós nagyságrendű vízmennyiséggel számolhatunk az illegális kutak, illetve felszíni vízkivételekre. Emiatt a VGT2 egyik igen fontos intézkedése a „7a.3” jelű intézkedés: „Vízhasználatok kiegészítő szabályozása (pl. engedély nélküli vízhasználatok megszüntetése, legalizálása)”

Az illegális vízkivételek legalizálásától azt várjuk, hogy ellenőrzött körülmények között a tényleges vízkivételek csökkenni fognak, mivel több olyan kényszer van beépítve a jelenlegi szabályozásba, amely a vízhasználatot hatékony vízhasználatra ösztönzi, illetve a vízpazarlást „bünteti”. Ennek eredményeként a víztestek mennyiségi és minőségi állapotában is javulásra számíthatunk. Ezen kívül a vízkészlet-gazdálkodási döntések is megalapozottabbak lehetnek, ha a tényleges termelésekről több információ áll rendelkezésre.

A VP öntözésfejlesztési támogatás allokálása szempontjából lényeges, hogy a fennmaradási engedélyesek is pályázhatnak. Meglévő öntözött területnek számolható el a legalizált vízkivétel, ezért a gyenge állapotú víztesteken is támogatható a beruházás, emellett 5%-os vízmegtakarítás a támogatás feltétele. Az így felszabaduló vízkészlet fele új terület öntözésére felhasználható, a fejlesztés támogatható.

Az illegális kutak elszaporodásának több oka is volt, például az engedélyezés magas költsége, az eljárás időtartama. A fizetendő vízkészletjárulék összege (bár 2006-tól 2017-ig az öntözés mentességet élvezett). Az előírások szigorúsága, amely megakadályozza olcsó, ámde szakszerűtlen kutak kialakítását.

Az engedély nélküli vízhasználatok visszaszorításához ma a jogi feltételek részben adóttak. A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 2016. évi módosítása lehetővé tette, hogy az illegálisan létesített kutakat bírság nélkül lehet engedélyeztetni 2018. december 31-ig. Ez azonban, nem mentesíti a vízhasználatot a vízjogi fennmaradási engedély beszerzéséhez szükséges tervdokumentáció elkészíttetése és az eljárási díjak befizetése alól.

§ - módosítási javaslat - §

A legalizálás sikere érdekében el kell hárítani minden olyan adminisztratív akadályt, amely a jelenlegi szabályozásban gátolja a vízhasználókat az engedélyek beszerzésében és a hatóságokat/vagyonkezelőket a fennmaradási engedélyek kiadásában. Azokra az esetekre szükséges az eljárási szabályokat módosítani, ahol olyan probléma miatt kerülne elutasításra a fennmaradási engedély, amely határidő megadása mellett orvosolható.

A jelenlegi szabályozás szerint (1995. évi LVII. törvény 29. §-a) vízjogi fennmaradási engedély akkor adható ki, ha az engedély megadásának feltételei fennállnak. Nem kötelezhető az engedélyes a probléma kijavítására úgy, hogy közben a fennmaradási engedély is kiadásra kerül. Kiemelendő két olyan általában orvosolható probléma, amelyek tipikusan előfordulnak:

- Az illegális vízkivétel rétegvízre települt, az öntözés nem víztakarékos, nem mikroöntözés, tehát nem felel meg a 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 60. § (2) bekezdésben előírtaknak. A VP-ben éppen most pályázhatna víztakarékos rendszer kiépítésére, ha van jogerős fennmaradási engedélye.
- Szakszerűtlenül kialakított kút esetében sem adható ki a fennmaradási engedély. A VP-ben pályázhatna a kút átalakítására (kijavítására), melléfúrásos felújítására, a szakszerűtlen kút tömedékelésére.

§ - módosítási javaslat - §

Az adminisztrációs terhek csökkentése érdekében az öntözésre kiadott vízjogi üzemeltetési engedélyeknél a vetésforgóra is tekintettel kétféle lekötéssel kellene számolni. Az egyik lekötés az engedélyes maximális vízigényét jelenti, amelyen belül évente változó tárgyévi lekötés is nyilvántartásba kerül. A tárgyévi lekötések előre ütemezhetők, vagy évente bejelentéssel meghatározhatók, illetve egy-egy évre lenullázható a tárgyévi lekötés (jelenleg ebben az esetben szüneteltetni kell az engedélyt). Értelmszerűen a VKJ fizetésénél is a tárgyévi lekötés lehetne a számítás alapja. Így a lekötések is közelíthetnének a tényleges vízigényhez és az engedélyeseknek sem kell rendszeresen üzemeltetési engedély módosítást kérniük.

- hatásmérséklő intézkedés – vízjogi engedélyezés, ellenőrzés fejlesztése -

Mezőgazdasági Vízhasználat Információs és Ellenőrzési Keretrendszer (KÖFOP-1.0.0-VEKOP-15-2016-00023) projektben (továbbiakban: VIZEK) megvalósuló informatikai rendszer egyszerűsíteni fogja 2018.12.31-re a vízjogi engedélyezési folyamatot. A projekt megvalósulásával az adminisztrációs feladatok átláthatóvá, egyszerűbbé és hatékonyabbá válnak s az ezzel kapcsolatosan az eddig hosszadalmas eljárási folyamat rövidebb lesz. A vízjogi engedélyezési eljárás elektronizálásán túl számos olyan elemet is tartalmaz, amely a gazdálkodót, tervezőt, a hatóságot és a vagyongezelőt támogatja az engedélyezés során, a tervezésben, a döntéshozatalban, az ellenőrzésben. Például a tervezéshez szükséges vízgazdálkodási információk elérését teszi lehetővé, vagy a távérzékelési technikát is beveti az öntözött területek monitorozására, feltárására.

7. *Vízmérés kötelezővé tétele és ellenőrzése*

A kutakra, illetve a vízkivételi szivattyúra szerelt vízórák lehetővé teszik a vízhasználatok egzakt mérését. Jelenleg még mindig sok olyan vízhasználat van, melyek méretlenek és a vízkészletjárulék (VKJ) bevallás, illetve más adatszolgáltatás az engedélyezett éves vízmennyiség alapján történik. A kitermelt víz mérése nemcsak igazgatási szempontból, hanem az engedélyes szempontjából is hasznos lehet, mivel becsléssel nem lehet igazán jól meghatározni a kijuttatott víz mennyiségét, ezért alul, vagy túlöntözés fordulhat elő, ami csökkenti a nyereséget (stressznek teszi ki a növényt, ami a termés fejlődését akadályozza és még többlet energia, anyagfelhasználás is terhelheti). Nem mellesleg a méretlen vízhasználat után kétszeres VKJ-t kell fizetni és több olyan VKJ mentességi szabályt sem lehet alkalmazni,

amelyek a mérésen alapulnak (vízhiányos időszakban kitermelt víz, vagy a többletvizek betárolása, stb.).

A vízmérést az EU minden vízhasználatnál kötelezővé tette, ezért a VP pályázatoknál is támogatják ezek beszerzését.

Ettől a hatásmérséklő intézkedéstől összességében jelentős mértékű pozitív hatást várunk. Más vízhasználatoknál (pl. termálfürdőknél) 20%-os vízkivétel csökkenést értek el azzal, hogy a vízmérést kötelezővé tették.

Minden vízkivételt hitelesített órával kell mérni, üzemnaplót kell vezetni és a vízkivételeket évente (bizonyos mennyiségi korlát felett, illetve nem időszakos vízhasználatoknál gyakrabban) adatot kell szolgáltatni (bevallást kell benyújtani) vízügyi hatóságnak, illetve vízügyi igazgatóságnak.

- hatásmérséklő intézkedés – vízügyi nyilvántartások fejlesztése -

Mezőgazdasági Vízhasználat Információs és Ellenőrzési Keretrendszer (KÖFOP-1.0.0-VEKOP-15-2016-00023) projektben (továbbiakban: VIZEK) megvalósuló informatikai rendszer egyszerűsíteni fogja 2018.12.31-re a vízügyi nyilvántartási és adatszolgáltatási feladatokat. A projekt megvalósulásával az eddig több helyre beküldött adatokat egyetlen adatszolgáltatással lehet majd teljesíteni, ezáltal csökkennek az adminisztratív terhek. Ugyanakkor a vízgazdálkodási adatokhoz való hozzáférés is egyszerűbb lesz, amely elsősorban a tervezési és az ellenőrzési feladatokat könnyíti meg.

8. Vízjogi engedélyek felülvizsgálata

Jelen terv elkészítése során szerzett tapasztalatok szerint célszerűnek látszik a kiadott érvényes üzemeltetési engedélyek felülvizsgálata az engedélyezett vízmennyiségekre vonatkozóan is. Az engedélyekben a vízmennyiségeket az adott kultúra(k)ra elfogadott víznorma alapján kell meghatározni. Ennek alapján szükséges lehet az engedélyek módosítása, a nem kellően hatékony alulöntözés és a talajok állapotát is veszélyeztető túlöntözés szabályozására. Megszüntetve a túlengedélyezéseket jelentős lekötött vízmennyiség szabadulhatna fel. Bár fennáll a lehetősége az alul ill. túlengedélyezések kiegyenlítésének, a reális lekötések által a vízhasználatok szabályozhatóbbá válhatnak.

A vagyonkezelői nyilatkozatok/hozzájárulások kiadásánál is vizsgálni lehetne a vízhasználat lekötésének indokoltságát, annak érdekében, hogy a túlzott lekötésekkel ne akadályozzák más engedélyes hozzáférését a vízkészlethez.

- hatásmérséklő intézkedés – vízjogi engedélyek, vagyonkezelői nyilatkozatok felülvizsgálata -

A tervezés során többször felmerült a vízmegtakarítás értelmezése. Definiálás szempontjából a vízmegtakarítást két mértékegységgel jellemezhetjük. Az egyik a vízhozam (l/s vagy m³/s), a másik a vízmennyiség (m³ vagy Em³).

A vízkészletek szempontjából a vízfolyás víztesteknél a vízhozam tekinthető mértékadónak. A vízjogi engedélyek legfontosabb adata az engedélyezett vízhozam, mivel ezt kell összevetni a Tiszából, vagy más vízfolyásból kivehető vízhozammal. Ha nincs szabad vízhozam, nem adható ki újabb vízjogi engedély.

A kiadott vízjogilag engedélyezett vízhozam ugyanakkor nem ad lehetőséget arra, hogy annak el nem vételezése időszakában más vízhasználó igényelje ezt a vízhozamot. A vízfolyások, folyók ugyanis folyamatosan szállítják ezeket a vízhozamokat. Az engedélyezett vízhozamokat tehát úgy célszerű megállapítani, hogy a növények fejlődési szakaszaihoz tartozó vízigény kielégíthető legyen, de ne az öntözőgép kapacitása, vagy a vízhasználó csatornájának vízszállító képessége határozza meg az igényelt – engedélyezett – vízhozamot.

A vízmennyiséget az adott vízforgalomhoz kapcsoljuk, tehát az éves vízfelhasználás (m^3/ha), kitermelt vízmennyiség (m^3 vagy Em^3), felhasznált vízmennyiség (m^3 vagy Em^3), értékesített vízmennyiség (m^3 vagy Em^3), rendszer vagy csatorna veszteség (m^3 vagy Em^3), átvezetett vízmennyiség (m^3 vagy Em^3), stb.

A vízmennyiségi adatok számszerű értéke általában elmarad az igénybe vehető vízhozamtól, az engedélyezési időszakra (pl. IV. 15. – IX. 30.) között kiszolgáltatható vízmennyiséggel. Az engedélyezéshez tehát a vízhozam adatokat kell figyelembe vennünk.

A jelenleg érvényes vízjogi engedélyek egy része határozatlan időre szól, amely a hatályos szabályozás szerint felülvizsgálandó. Ezek között sok olyan „alvó” engedély van, amelyekben a lekötött éves vízmennyiséget több éve nem használják fel, sőt gyakran az engedélyest sem lehet megtalálni. Az alvó engedélyeket hivatalból felül kell vizsgálni, a lekötött vízkészletet fel kell szabadítani azért, hogy ezáltal mások számára hasznosítható vízkészletté váljon.

§ - módosítási javaslat - §

Tisztázni és rendezni kell a jogi lehetőségeket a vízjogi engedélyek felülvizsgálatára, különösen az „alvó” engedélyeknél a hatóságnak milyen eszközei lehetnek a körülmények feltárására és az engedély visszavonására. Körültekintően kell eljárni, mert aggályos lehet egy korábban szerzett jog elvonása.

9. *Vízvisszatartás és tározás*

Elsődleges prioritással kell kezelni a táblán belüli vízvisszatartást, öntözővíz tározók kialakítását, valamint általában a vízvisszatartást a mélyfekvésű területen. Ezáltal csökkenhetne a belvízelvezetési igény, ami nemzetgazdasági szinten jelentős költségmegtakarítást jelent és a vízkészlet is hasznosítható. Mindent meg kell tenni, hogy a Nemzeti Vízstratégia és a VGT intézkedéseit megvalósítsák a csapadékvíz-gazdálkodásra és belvízgazdálkodásra való áttérés feltételeit megteremtsék. A zöldítés és a VP fejlesztési támogatások segítik ezeknek a célkitűzéseknek a megvalósítását, segítik hatékonyabbá tenni a vízvisszatartást, a zöld infrastruktúrák felhasználását az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodásban. Ilyen támogatási lehetőséget a következő felhívások is tartalmaznak:

VP-2-4.4.2.1-16 Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: létesítmények kialakítása, fejlesztése

VP-4-16.5.1. A fenntarthatóságot célzó tájgazdálkodás, terület- és tájhasználat váltás együttműködései

Az öntözésfejlesztési VP pályázatokban lehetőség van tározók kiépítésére, amelyek egyben az ár- és/vagy belvizek betározására is alkalmasak lehetnek. Nem mellékesen az ilyen vízkivétel – a többletvizek betározása - mentesül a VKJ és a vízszolgáltatási díj fizetése alól is.

A vízügyi ágazati fejlesztések a VP-ből nem támogathatóak, mert a vízügyi igazgatóságok nem minősülnek agrárgazdának. A vízgazdálkodási rendszerek fejlesztése más operatív programokból, illetve állami forrásból valósíthatók meg a Kvassay Jenő Tervben, illetve az év végére elkészítendő Öntözésfejlesztési Stratégiában megadott és kormány által elfogadott, támogatott fejlesztések végrehajtásával.

10. Alternatív megoldások alkalmazása a mezőgazdaságban

A tisztított szennyvízből történő öntözés vízkivételeket válthat ki, azonban jelenleg ez Magyarországon nem jellemző. A tisztított szennyvíz tartalmaz olyan alkotókat, ami miatt nem használhatók fel élelmiszer növények termesztésére. Ugyanakkor számos olyan ipari növény termesztése is történik, amelyek öntözése – a közegészségügyi, talajvédelmi, természetvédelmi és vízvédelmi – feltételek betartása mellett víz- és tápanyag-gazdálkodás szempontjából is hasznos lenne és egyben alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz.

A természetközeli szennyvíztisztítás alkalmazását és a tisztított szennyvíz hasznosítását számos jogszabályi, hatósági, érdekeltségi akadály nehezíti, ezért a szennyvízhasznosítás megfelelő érdekeltségi és szabályozási környezetét ki kell alakítani. A jövőben kialakításra, vagy fejlesztésre kerülő kistélepusi (2000 LE alatti) szennyvíztisztító telepek által termelt tisztított szennyvíz teljes egészében felhasználható lenne vízpótlásra, illetve ipari, vagy energetikai növénykultúra öntözésére.

A megfelelő agrotechnika alkalmazása a talaj vízháztartását jelentősen javíthatja. Itt elsősorban a mélyszántásra gondolunk (50 cm). Általában csak 20 cm mélyen szoktak szántani, melynek következményeként 20 cm alatt összetömörödik a talaj és létrejön egy vízzáró réteg (eketalp). Ezáltal a csapadékvíz nem tud elszivárogni, belvizek jönnek létre, a talaj kétfázisúvá válik. A mélyszántás alkalmazásának következményeként akár 120-150 mm csapadékmennyiség is betározható lenne a talajban. Ezzel akár 15-20% spórolható meg és a hatékony áztató eső után elnyújthatja az öntözés nélküli időszakot, illetve a május-június eleji öntözést akár ki is válthatja. Az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodásban is segíthet a talajban tározott vízkészlet, mivel a mikrokörnyezetben „párásítja” a levegőt a tényleges evapotranspiráció megnövelésével.

Hasonló hatású a talaj fedése, illetve szervesanyag tartalmának növelése például zöldtrágya alkalmazásával, illetve a szárazanyag felhasználásával.

Az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodást elősegítik olyan növények termesztése, amelyek a jelenlegi hazai környezeti feltételek mellett *száraz műveléssel is hatékonyan termelhetők* és megfelelő profitot eredményeznek.

11. Hatékony vízgazdálkodás a településeken

Talán ide nem illőnek tűnik a települések vízgazdálkodása, azonban a bel- és külterületet a vízhálózat összeköti, egymással kölcsönhatásban vannak. A modern, integrált szemléletű vízgyűjtő-gazdálkodásban nem lehet külön egyes ágazatok vízgazdálkodását elkülönülten kezelni. Az éghajlatváltozás miatt egyébként is egyes térségekben verseny alakul ki a vízkészletekért. Hazánkban a felszín alatti vízkivételek döntő része ivóvízellátásra történik, ezért a víztestek mennyiségi állapotában is jelentős a szerepük. Ugyanakkor jelentős – országosan 29%-os – a hálózati veszteség, amely pazarló és vízminőségi szempontból is kockázatot jelent.

A hálózati veszteség csökkentésével jelentős készletek szabadulhatnak fel, amely részben a víztestek állapotának javulását eredményezhetik, részben kiadhatók új vízhasználóknak. Ezen túlmenően az ivóvízellátás biztonságát is veszélyeztetik az elavult rendszerek, ezért a Nemzeti Vízstratégia rekonstrukciós program végrehajtását tűzte ki feladatként.

„A Nemzeti Vízstratégia és a végrehajtását biztosító intézkedési terv elfogadásáról” szóló 1110/2017. (III. 7.) Korm. határozat 6. pontja szerint „a Kormány felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy az érintett miniszterekkel együtt az egészséges ivóvíz, valamint a megfelelő szennyvíz-elvezetés, -kezelés biztosítása érdekében készítsen felmérést a víziközművek állapotáról és rekonstrukciós feladataikról, valamint annak végrehajtására kerüljön összeállításra ütemezett program és szükséges finanszírozási modell.

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter, belügyminiszter, emberi erőforrások minisztere, Miniszterelnökséget vezető miniszter, nemzetgazdasági miniszter
Határidő: 2017. december 31.”

A rekonstrukciós program elindítása 2018. év előtt nem várható, ezért a vízmegtakarítás hatásának érvényesülését a VGT 3. ciklusára (2021-2027) várjuk. A rekonstrukciós igények kielégítési, prioritási sorrendjének megállapításánál a vízkészlet-gazdálkodási szempontokat is figyelembe kellene venni. Azaz, ahol a felszín alatti víztest állapota gyenge, ott sürgősebb a víziközmű rekonstrukció. Ahol az Ivóvízminőség-javító Program már megvalósult ott általában a víziközmű rekonstrukcióra is részben, vagy egészben sor került, ezért nem várható további javulás. Ahol még folyamatban van az ivóvízminőség-javító projekt ott a támogatás 20%-a rekonstrukcióra fordítható (ez érdeke a vízmű vállalatnak is, ezért a tapasztalat az, hogy a lehetséges keretet fel is használják).

A települési (belterületi) csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztése növeli a kisvízi készletet és csökkenti a háztartási célú közvetlen vízkivételt (pl. kert locsolása ciszternából). A településeken belül is számos olyan hely található, ahol a csapadékvíz káros következmények nélkül elhelyezhető. A kárt okozó többlet vizek elvezetéséről továbbra is gondoskodni kell, de a helyi tározási, vízviSSzatartási lehetőségeket ki kell használni. Az így összegyűjtött, vagy beszivárogtatott víz felhasználható.

A települési csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztését a TOP támogatja, illetve a szakterület további fejlesztési, megoldási javaslatait a KJT-ben kitűzött célnak megfelelően a közeljövőben kell kidolgozni.

„A Nemzeti Vízstratégia és a végrehajtását biztosító intézkedési terv elfogadásáról” szóló 1110/2017. (III. 7.) Korm. határozat 4. f) pontja szerint „a Kormány a Vízstratégia végrehajtása érdekében intézkedési tervet fogad el, amelynek keretében felhívja a

belügyminisztert, hogy az érintett miniszterekkel együtt vizsgálja meg - az elmúlt évek rendkívül csapadékos időjárása tapasztalatainak feldolgozásával - a települési csapadékvíz-gazdálkodás helyzetét, és tegyen megoldására irányuló javaslatot,

Felelős: belügyminiszter, Miniszterelnökséget vezető miniszter, földművelésügyi miniszter, nemzetgazdasági miniszter, nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: 2017. december 31.”

12. Természetvédelmi területekkel kapcsolatos speciális előírások

Ez a terv (VKGTT) a jövőbeni 1., 2. és 3. változat tekintetében lényegében feltételezéseken, vízigény becsléseken alapszik. A hatáselemzésekénél kimutatott vízszintsüllyedések, emelkedések, vízmérleg változás eredmények csak azt tükrözik, hogy mi lenne ha, az adott térségben ekkora vízkivétel lenne.

A hatáselemzésekkel azt sikerült igazolni, hogy térségi szinten milyen problémák jelentkezhetnek, de a lokális helyekre csak a konkrét beruházás ismeretében lehet elvégezni az elemzéseket. Lokális vizsgálat szükséges az ivóvízbázisok védőterületén, valamint a védett természeti területeken és környezetükben.

A lehetséges konfliktus helyek további terhelését, azaz további engedélyek kiadását csak az egyes helyekre, részletesen kidolgozott környezeti értékelés (hatáselemzés) kedvező eredményei esetén célszerű tervezni. Ellenkező esetben az egyedi engedélyezési eljárások akadhatnak meg, mivel a környezetvédelmi szakhatóságok ismerik a problémát, és az élőhelyek veszélyeztetettségét nem növelő döntéseket hoznak. Az egyes konfliktushelyekre készülő környezeti értékeléseknek ki kell térniük a hatásmérséklés összes lehetséges módjára, azok megvalósíthatóságára és hatékonyságára is.

Jelen vizsgálat során részletes elemzésekre nem volt lehetőség, mivel a terhelést sem ismerjük olyan részletességgel, hogy a lokális hatások értékelésére alkalmasak legyenek a bemeneti adatok. A lokális értékeléshez megfelelő részletességű adatokra, információkra lenne szükség:

- Az élőhelyek jellegét, ökológiai állapotát, pontos elhelyezkedését és kiterjedését leíró adatok mellett a hatásfolyamatokról is pontos ismeretekkel kell rendelkezni.
- Az engedély nélkül működő kutakról és az egyéb talajvízszint csökkentő tevékenységek sokkal több adatra lenne szükség, hogy hatásaikat kellő súllyal figyelembe lehessen venni.
- A szikes élőhelyek esetén nincs megbízható adat arra vonatkozóan, hogy az év különböző időszakában milyen mélységű talajvíz elégséges a szikes jelleg megőrzéséhez.
- A legtöbb láp esetében nem tudjuk, hogy a jelenlegi rossz állapotukból még képesek-e regenerálódni, helyreállni. Sok lápnál bevallottan „haldoklásuk utolsó óráinál asszisztálunk”, sőt némelykor már megszűnt lápokot védünk lápként.
- Legtöbbször arra vonatkozóan sem rendelkezünk számszerű adatokkal, hogy egy-egy élőhely mennyi vizet képes raktározni, illetve mennyi az a „túl sok”, ami árthat neki és a vízhiányhoz hasonló módon ökológiai állapotának romlásához vezet.

A tervezésnél kulcsfontosságú kérdések folytathatók, megválaszolásukhoz azonban kutatásokat kell végezni, ezért e kérdések tisztázására kutatási program indítására lenne szükség. Jelen körülmények között a természetvédelmi hatóság elvárásait és döntéseit nehéz

előzetesen meghatározni, ezért ajánlott a védett értékektől távolabbi területekre átcsoportosítani az öntözésfejlesztéseket.

Az elérhető vízkészletért nem csak a mezőgazdasági és az elsődlegesen természetvédelmi rendeltetésű területek növényzete között folyik a „küzdelem”. A jobb vízellátottságú erdőtelepítésre alkalmas helyek gyakran nem erdő-jellegű víztől függő élőhelyekhez közel helyezkednek el. A termőhelyi viszonyok néhány erdőterületen lehetővé teszik az erdőfelújítást olyan fajokkal, amelyek vízigénye nagyobb a jelenlegi állományéval. E folyamatok eredményeként kialakuló erdőállományok akár jelentős „vízfelhasználók” is lehetnek, gyöngítve a közeli vizes élőhely kedvező természetvédelmi helyzetének, megfelelő ökológiai állapotának megőrzési esélyét. Országos viszonylatban (trendszerűen) kétségkívül éppen ellentétes folyamatok játszódnak, azaz a szárazságtűrő és rendszerint kevesebb vizet igénylő fafajok terjednek. Lokálisan, kisebb kiterjedésben ugyanakkor megfigyelhető a fent leírt törekvés a vizsgálati területen is. A stratégiai tervezés során tehát konzultációt kell folytatni az erdészeti ágazat képviselőivel a távlati célok elérésre érdekében.

A vízhiányra érzékeny élőhelyek gyakran a táj mélyebb, mezőgazdasági hasznosításra alkalmatlan helyein alakultak ki. A „csak” ex-lege lápoknál lehet a legjobban megfigyelni, hogy körülöttük már minden magasabban fekvő területrészt művelnek, és a megmaradt láp területe is általában kicsi. A bozótos és sűrű lágyszárú növényzettel fedett „dzsumbujok” a gazdálkodók szemében eggyé váltak a haszontalan, „sem mire se jó gondforrásokkal”. A lápok természeti értékeit, ökoszisztéma szolgáltatásait a tudomány és a gyakorlatban kulcsszerepet játszó tervezői-engedélyezettető közeg elismeri, de ez a szemlélet nem ér el a földhasználókig. A maradék lápok és egyéb mélyfekvésű vizes élőhelyek megmaradása nem képzelhető a „gazdák” és más területhasználók értékrendszerének átalakulása nélkül. Amíg a vizes élőhelyek értékét megfelelő kommunikációval nem közvetítik felénk, újra és újra kísérletet tesznek visszaszorításukra, megszüntetésükre legális és illegális módon. Az öntözőkutak és egyéb öntözési módok engedélyeztetési eljárásai, illetve az engedély megtagadását követő egyéb jogi eljárások és cselekmények ékesen bizonyítják ezt a hozzáállást. A tervek kidolgozásánál, sikeres megvalósításuk előkészítésénél ezért minden lehetőséget meg kell ragadni, hogy a szemléletváltozás az érintettek minél szélesebb körében megtörténjen.

A terv által ténylegesen vagy feltételesen veszélyeztetett élőhelyek közül a ritka, néhány ponton, kis kiterjedésben előforduló élőhelyek (mint például a láprétek, rétlápok, láperdők, fűzlápok stb.) egyedi védelmének erősítése javasolt. Ahol ezek a ritka, kiemelt természetvédelmi értéket képviselő élőhelyek előfordulnak, ott engedély kiadása csak a védelmükre (fenntartásukra/kezelésükre) kidolgozott terv elkészültével, a védelmi intézkedések megvalósítását biztosan (minden kétséget kizáróan) nem veszélyeztető esetekben kerülhet sor. A ritka, kiemelt természetvédelmi értékű élőhelyek listáját az illetékes természetvédelmi kezelőkkel folytatott egyeztetéssel lehet megállapítani.

13. Engedélyezési eljárás vízkivételekre

A VKI nem tiltja meg gyenge mennyiségi állapotú víztesteken új vízkivételi engedélyek kiadását, azonban elvárja, hogy ezeken a víztesteken olyan intézkedések valósuljanak meg, amelyeknek eredményeként javul a víztest állapota.

A tagországok és a Bizottság által kibocsátott végrehajtási stratégiai útmutatók alapján a terheléseket ágazatonként kell vizsgálni és azon ágazatoknál kell elsősorban intézkedni,

amelyek jelentősen hozzájárulnak a víztest állapotának alakulásához. Tekintettel arra, hogy számos, a hatásvizsgálatban szereplő felszín alatti víztest mennyiségi szempontból gyenge állapotú, de abban az esetben ha a tervezett öntözési vízkivétel többlet a megtakarításokkal korrigálva sem haladja meg az összes vízkivételek 5%-t (a hibahatáron belül marad), akkor a tervezett vízkivétel nem tekinthető jelentős terhelésnek és a hatásvizsgálat alapján víztest szinten nem is jelentős hatású. Ennek következtében ebben az esetben is a felszín alatti víztestekből kielégíthető a tervezett öntözési vízigény, ugyanakkor a víztesten belüli a felszín alatti víztől függő élőhelyek (FAVÖKO) Natura 2000 és ex-lege védett területeken valamint a vízbázis védőterületek helyi védelmet élveznek. A védett területeken nem engedhető meg a vízkivétel, illetve körzetükben is az általánosnál szigorúbb szabályok szerint szükséges eljárni.

A vízbázisok védelme a jelenlegi engedélyezési eljárásban biztosított.

Az engedélyezés folyamán vizsgálni kell az igényelt éves ($m^3/év$) és a lekötött vízszugár ($l/perc$) mennyiségek realitását és ezzel a műszakilag nem megalapozott irreális kérelmek korrigálása szükséges.

Az az elv, hogy elsősorban felszíni vízkivételekre törekedünk, csökkentheti a felszín alatti víztestek jelen anyagban tervezett terhelését, hiszen azt a jelenlegi állapot alapján prognosztizáltuk. Ez az arány módosulás kedvező, és a tervezettnél kisebb terhet jelent a felszín alatti vízkészlet vonatkozásában.

Első eljárási rend

Amennyiben az új engedély sekély porózus víztestre (talajvíztestre) vonatkozik és Natura 2000 vagy ex-lege területre esik, az engedély méret megkötés nélkül előzetes vizsgálat köteles. Natura 2000 terület érintettsége esetén Natura hatásbecslést is kell végezni.

Az engedélyezés során érvényesíteni kell azt az elvet, hogy ha a tervezett vízfelhasználástól elérhető ($\sim 1,2$ km) távolságban vízkivételre mennyiségileg és minőségileg alkalmas felszíni víz van, akkor azt kell igénybe venni. Amennyiben nincs a tervezett vízkivétel elfogadható közelségében alkalmas felszíni víz, meg kell vizsgálni, hogy a porózus víztest alkalmas-e, amennyiben igen, akkor azt kell igénybe vennie. Amennyiben a porózus víztest sem alkalmas öntözésre, akkor terhelheti a sekély porózus víztesteket.

Amennyiben a sekély porózus víztestet lehet csak igénybe venni akkor a hatásbecslésben helyszíni vizsgálat vagy nemzeti park adatszolgáltatás alapján mutassa be a talajvízszint csökkenés által érintett élőhelyeket a vízkivétel 1 km-s környezetében lévő talajvíztől függő élőhelyek (FAVÖKO) előfordulását. Vizsgálja az érintett élőhelyek felszín alatti víztől való függőségét. Amennyiben ilyen van, ezen a területen nem engedélyezhető a vízkivétel, mely alól a következő esetekben **kaphat** felmentést

- amennyiben a tervezett vízkivételi mennyiséggel egyenlő megtakarítást tud kimutatni a veszélyeztetett FAVÖKO 1 km-s körzetében. A megtakarítás származhat az eddigiekben engedélyezett kivett vízmennyiség csökkenésből, területen való vízvisszatartásból.

- amennyiben bebizonyítja, hogy a meglévő vízkivételek és az általa tervezett vízkivételek kimutatható mértékben nem rontják a felszín alatti víztől függő élőhely és annak körzetében lévő többletpárolgási területek vízellátottságát.

A tervezett vízkivétel hatásának bemutatásakor az előzetes vizsgálatban vagy az előírt KHV során az engedélykérő hidrodinamikai modellezéssel mutathatja be a tervezett vízkivétel és a felszín alatti víztől függő élőhely 1 km-s környezetében esetlegesen már meglévő vízkivételeket is figyelembe véve. A vízkivételek következtében fellépő 5-10 cm-t meghaladó mértékű talajvízkészlet változását, annak kiterjedését és vízszint csökkenés mértékét.

Amennyiben engedélyezhető a vízkivétel az igénylőt a talajvíz vízszint monitorozásra kell kötelezni, mely szükség szerint jelenthet monitoring kút létesítését, az öntözőkút monitoring célra való hasznosítását, vagy a térségben meglévő alkalmas monitoring kút eredményeinek elfogadását. Amennyiben nem engedélyezhető a sekély porózus víztest használata az adott helyszínen, akkor a porózus víztest igénybevételére is áttérhet.

A fenti eljárás alkalmazható és alkalmazandó meglévő vízjogi engedély megújítása esetén is, a vízjogi engedélyek meghosszabbítása nem lehet automatikus.

Második eljárási rend

Amennyiben az új engedély sekély porózus víztestre (talajvíztestre) vonatkozik és Natura 2000 vagy ex-lege területen kívül, de annak 1 km-s körzetébe esik és előzetes vizsgálat köteles, az engedélyes az előzetes vizsgálati tanulmányban mutassa be, hogy a vízkivétel 1 km-s körzetében talajvízszint csökkenés által érintett élőhelyek (FAVÖKO) előfordulását. Amennyiben ilyen van, akkor az 1. eljárási rend lép életbe.

Amennyiben a beruházás nem előzetes vizsgálat köteles tevékenység mindezek megvalósulásáról a vízjogi engedélyezés során kell gondoskodni.

Hangsúlyozzuk, hogy ebben a körzetben is érvényesíteni kell, hogy elsősorban a felszíni víz, másodsorban a porózus víztest alkalmasságát kell vizsgálni és amennyiben lehet, azokat igénybe venni. Csak végső esetben lehetséges a talajvíz kivétele és csak akkor, ha a vizsgálatok eredményei azt lehetővé teszik, FAVÖKO élőhely nem károsodik.

Monitoring kút létesítése indokolt, melynek lehetőségei az első eljárási rend szerinti.

Harmadik eljárási rend

Amennyiben az új engedély sekély porózus víztestre (talajvíztestre) vonatkozik és védendő objektumot nem érint szintén érvényesíteni kell azt az elvet, hogy amennyiben lehetséges akkor felszíni víz felhasználás legyen. Amennyiben a tervezett kúttól elérhető (~1,2 km) távolságban vízkivételre mennyiségileg és minőségileg alkalmas felszíni víz van akkor azt kell igénybe venni. Amennyiben ez nem áll fenn, akkor a jogszabályok szerinti engedélyezés lefolytatásával engedélyt kaphat a tervezett vízkivételi kontingensen belül.

Negyedik eljárási rend

Amennyiben sekély porózus víztestre (talajvíztestre) vonatkozó meglévő engedély kapacitás növeléséről van szó

- amennyiben a vízkivétel FAVÖKO területre vagy annak 1 km-s körzetébe esik, akkor a többlet vízkivétel az első és második eljárási rend szerint engedélyezhető
- amennyiben a vízkivétel védendő objektumot nem érint akkor a vonatkozó jogszabályi eljárási rend szerint engedélyezhető

További előírások

Az előírási rend táblázatos formában is rendelkezésre áll, melyhez az alábbi fogalmakat definiáljuk:

- feltételes vízkivételi engedély: feltételes vízkivételi engedélyt kaphat a kérelmező, ha a víztestben, amelyből vizet vesz ki a kérelmező, nem biztosított az igényelt vízmennyiség (időszakos vízfolyás)
- engedélyek feltételes kiadása: az engedély kiadásához feltételeket határoz meg a hatóság
- engedélykérő feladatai: az engedélykérőnek vizsgálnia kell az itt felsorolt intézkedések megvalósíthatóságát. A feladatok, illetve azok vizsgálata az engedélykiadás feltételei
- védett terület közelében található engedély: a közelség alatt az 1 km-es távolságot értjük
- felszíni víztest található a közelben: a közelség alatt az 1,2 km-es távolságot értjük

VKI 4.7 mentességi eljárás

Az engedélyezés elbírálása független a mentességi eljárástól, mivel nem egyedi vízkivételeknél jelentkezik a víztest szintű hatás. Az állami nagyberuházásoknál (tározó építés, új vízpótló rendszer kiépítése) lehetséges egyetlen projektnek olyan mértékű hatása, amelynél a VKI 4.7 vizsgálat lefolytatása kötelező és előfordulhat a mentesség szükségessége.

A mentességi eljárást teljes víztestre kell, szükség esetén, lefolytatni, és amennyiben a mentességet megkapja egy víztest, azt követően az engedélyek a korábban megadott kontingens és hatásmérséklő intézkedések mellett kiadhatóak. A mentességeket a soron következő vízgyűjtő-gazdálkodási tervben felül kell vizsgálni. Felülvizsgálatkor elemezni kell az engedélyesek és az állami vízgazdálkodási feladatok (hatásmérséklő intézkedések) megvalósulását és az intézkedések hatékonyságát.

A VKI 4.7 mentességet csak kivételes esetekben lehet alkalmazni, ezért arra kell törekedni, hogy a nem jelentős hatású kontingensen belül maradvá lehessen minél inkább fenntartható fejlesztéseket végrehajtani. Ennek érdekében ott is szükséges a hatékonyság, víztakarékosság és hatásmérséklő intézkedések végrehajtása, ahol jó a mennyiségi állapot, míg a kockázatos, vagy gyenge víztesteken ez kötelező.

1. Mind kiadott üzemeltetési engedélyek felülvizsgálatánál, mind az új üzemeltetési engedélyek kiadásánál javasolt, hogy a vízmennyiségeket minden növényre a víztakarékos megoldások normája alapján határozzák meg.
2. Az öntözőrendszer felújítása, az öntözőrendszerek korszerűsítése, víztakarékos technológiára való áttérés hatékony és megvalósítható és ráadásul a gazdák számára jó megtérülést biztosító megoldás.
3. Az öntözésben érintettek (a mezőgazdasági termelők) által megvalósítandó hatásmérséklő intézkedéseket kell elsőként megvizsgálni és megvalósítani.
4. Az öntözési üzemeltetési engedélyek kiadását kiegészítő feltételekhez javasolt kötni, amely előírja a mezőgazdasági termelők számára a táblán belüli vízviisszatartás kívánatos szintjét különösen belvízérzékeny terület vízgyűjtőjén.
5. Javasolható az mezőgazdasági termelők közötti együttműködés erősítése a nem VIZIG kezelésű vízkivételi létesítmények és a mikrotározók üzemeltetésében.

Vízkivételei engedélyek elbírálása	Engedélykérelem	A közelben FEV található	Igénytelt mennyiség kielégíthető FEV-ből	EV és Natura 2000 vizsgálat	Engedélykérő feladata	Állami fejlesztések	Engedély típusa
1. Az engedély Natura 2000 vagy ex-lege területre esik	A. Új engedély	igen	igen	EV és Natura 2000 vizsgálat köteles	Víztakarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	-	FEV engedély
		igen	nem	EV és Natura 2000 vizsgálat köteles	Talajvízszint monitorozás, Víztakarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	FEV kapacitásbővítése	feltételes FAV engedély
		nem	-	EV és Natura 2000 vizsgálat köteles	Talajvízszint monitorozás, Víztakarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	-	FAV engedély
	B1. Meglévő FEV engedély - állandó igényelt vízmennyiség	igen	igen	EV és Natura 2000 vizsgálat köteles	Víztakarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	-	FEV engedély meghosszabbítása
		igen	nem	EV és Natura 2000 vizsgálat köteles	Víztakarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	FEV kapacitásbővítése	feltételes FEV meghosszabbítása
		nem	-	-	-	-	-

Vízkivételei engedélyek elbírálása	Engedélykérelem	A közelben FEV található	Igényelt mennyiség kielégíthető FEV-ből	EV és Natura 2000 vizsgálat	Engedélykérő feladata	Állami fejlesztések	Engedély típusa
	B2. Meglévő FEV engedély - növekvő igényelt vízmennyiség	igen	igen	EV és Natura 2000 vizsgálat köteles	Víztakarékos öntözési mód, területi vízviSSzatartás	-	FEV engedély meghosszabbítása
		igen	nem	EV és Natura 2000 vizsgálat köteles	Víztakarékos öntözési mód, területi vízviSSzatartás	FEV kapacitásbővítése	feltételes FEV meghosszabbítása
		nem	-	-	-	-	-
	C1. Meglévő FAV engedély - állandó igényelt vízmennyiség	igen	igen	EV és Natura 2000 vizsgálat köteles	Talajvízszint monitorozás, VíztaKarékos öntözési mód, Területi vízviSSzatartás, áttérés a FEV-re	-	FAV engedély feltételes meghosszabbítása
		igen	nem	EV és Natura 2000 vizsgálat köteles	Talajvízszint monitorozás, VíztaKarékos öntözési mód, területi vízviSSzatartás	FEV kapacitásbővítése	FAV engedély feltételes meghosszabbítása
		nem	-	EV és Natura 2000 vizsgálat köteles	Talajvízszint monitorozás, VíztaKarékos öntözési mód, területi vízviSSzatartás	-	FAV engedély feltételes meghosszabbítása

Vízkivételei engedélyek elbírálása	Engedélykérelem	A közelben FEV található	Igénytelt mennyiség kielégíthető FEV-ből	EV és Natura 2000 vizsgálat	Engedélykérő feladata	Állami fejlesztések	Engedély típusa
	C2. Meglévő FAV engedély - növekvő igényelt vízmennyiség	igen	igen	EV és Natura 2000 vizsgálat köteles	Talajvízszint monitorozás, Víztakarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	-	FAV engedély feltételes meghosszabbítása
		igen	nem	EV és Natura 2000 vizsgálat köteles	Talajvízszint monitorozás, Víztakarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	FEV kapacitásbővítése	FAV engedély feltételes meghosszabbítása
		nem	-	EV és Natura 2000 vizsgálat köteles	Talajvízszint monitorozás, Víztakarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	-	FAV engedély feltételes meghosszabbítása

Vízkivételei engedélyek elbírálása	Engedélykérelem	A közelben FEV található	Igénytelt mennyiség kielégíthető FEV-ből	EV és Natura 2000 vizsgálat	Engedélykérő feladata	Állami fejlesztések	Engedély típusa
2. Az engedély Natura 2000 vagy ex-lege	A. Új engedély	igen	igen	-	Vízta karekos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	-	FEV engedély

Víz kivételei engedélyek elbírálása	Engedélykérelem	A közelben FEV található	Igénytelt mennyiség kielégíthető FEV-ből	EV és Natura 2000 vizsgálat	Engedélykérő feladata	Állami fejlesztések	Engedély típusa
terület közelébe esik		igen	nem	EV köteles	Talajvízszint monitorozás, Víztakarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	FEV kapacitásbővítése	feltételes FAV engedély
		nem	-	EV köteles	Talajvízszint monitorozás, Víztakarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	-	FAV engedély
	B1. Meglévő FEV engedély - állandó igényelt vízmennyiség	igen	igen	-	Víztakarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	-	FEV engedély meghosszabbítása
		igen	nem	-	Víztakarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	FEV kapacitásbővítése	feltételes FEV meghosszabbítása
		nem	-	-	-	-	-
	B2. Meglévő FEV engedély - növekvő igényelt vízmennyiség	igen	igen	-	Víztakarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	-	FEV engedély meghosszabbítása
		igen	nem	-	Víztakarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	FEV kapacitásbővítése	feltételes FEV meghosszabbítása
		nem	-	-	-	-	-

Víz kivételei engedélyek elbírálása	Engedélykérelem	A közelben FEV található	Igénytelt mennyiség kielégíthető FEV-ből	EV és Natura 2000 vizsgálat	Engedélykérő feladata	Állami fejlesztések	Engedély típusa
	C1. Meglévő FAV engedély - állandó igényelt vízmennyiség	igen	igen	EV köteles	Talajvízszint monitorozás, Víztakarékos öntözési mód, Területi vízvi sszatartás, áttérés a FEV-re	-	FAV engedély feltételes meghosszabbítása
		igen	nem	EV köteles	Talajvízszint monitorozás, Víztakarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	FEV kapacitásbővítése	FAV engedély feltételes meghosszabbítása
		nem	-	EV köteles	Talajvízszint monitorozás, Víztakarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	-	FAV engedély meghosszabbítása
	C2. Meglévő FAV engedély - növekvő igényelt vízmennyiség	igen	igen	EV köteles	Talajvízszint monitorozás, Víztakarékos öntözési mód, Területi vízvi sszatartás, áttérés a FEV-re	-	FAV engedély feltételes meghosszabbítása
		igen	nem	EV köteles	Talajvízszint monitorozás, Víztakarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	FEV kapacitásbővítése	FAV engedély feltételes meghosszabbítása

Vízkivételei engedélyek elbírálása	Engedélykérelem	A közelben FEV található	Igényelt mennyiség kielégíthető FEV-ből	EV és Natura 2000 vizsgálat	Engedélykérő feladata	Állami fejlesztések	Engedély típusa
		nem	-	EV köteles	Talajvízszint monitorozás, Víztakarékos öntözési mód, területi vízviSSzatartás	-	FAV engedély meghosszabbítása

Vízkivételei engedélyek elbírálása	Engedélykérelem	A közelben FEV található	Igényelt mennyiség kielégíthető FEV-ből	EV és Natura 2000 vizsgálat	Engedélykérő feladata	Állami fejlesztések	Engedély típusa
3. Az engedély nem esik Natura 2000 vagy ex-lege területre vagy közelébe	A. Új engedély	igen	igen	-	VíztaKarékos öntözési mód, területi vízviSSzatartás	-	FEV engedély
		igen	nem	-	Talajvízszint monitorozás, VíztaKarékos öntözési mód, területi vízviSSzatartás	FEV kapacitásbővítése	feltételes FAV engedély
		nem	-	-	Talajvízszint monitorozás, VíztaKarékos öntözési mód, területi vízviSSzatartás	-	FAV engedély

Vízkivételei engedélyek elbírálása	Engedélykérelem	A közelben FEV található	Igényelt mennyiség kielégíthető FEV-ből	EV és Natura 2000 vizsgálat	Engedélykérő feladata	Állami fejlesztések	Engedély típusa
	B1. Meglévő FEV engedély - állandó igényelt vízmennyiség	igen	igen	-	Víztakarékos öntözési mód, területi vízviSSzatartás	-	FEV engedély meghosszabbítása
		igen	nem	-	Víztakarékos öntözési mód, területi vízviSSzatartás	FEV kapacitásbővítése	feltételes FEV meghosszabbítása
		nem	-	-	-	-	-
	B2. Meglévő FEV engedély - növekvő igényelt vízmennyiség	igen	igen	-	Víztakarékos öntözési mód, területi vízviSSzatartás	-	FEV engedély meghosszabbítása
		igen	nem	-	Víztakarékos öntözési mód, területi vízviSSzatartás	FEV kapacitásbővítése	feltételes FEV meghosszabbítása
		nem	-	-	-	-	-
	C1. Meglévő FAV engedély - állandó igényelt vízmennyiség	igen	igen	-	Talajvízszint monitorozás, Víztakarékos öntözési mód, Területi vízviSSzatartás, áttérés a FEV-re	-	FAV engedély feltételes meghosszabbítása
		igen	nem	-	Talajvízszint monitorozás, Víztakarékos öntözési mód, területi vízviSSzatartás	FEV kapacitásbővítése	FAV engedély feltételes meghosszabbítása

Víz kivételei engedélyek elbírálása	Engedélykérelem	A közelben FEV található	Igényelt mennyiség kielégíthető FEV-ből	EV és Natura 2000 vizsgálat	Engedélykérő feladata	Állami fejlesztések	Engedély típusa
	C2. Meglévő FAV engedély - növekvő igényelt vízmennyiség	nem	-	-	Talajvízszint monitorozás, Víztakarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	-	FAV engedély meghosszabbítása
		igen	igen	-	Talajvízszint monitorozás, Víz takarékos öntözési mód, Területi vízvi sszatartás, áttérés a FEV-re	-	FAV engedély feltételes meghosszabbítása
		igen	nem	-	Talajvízszint monitorozás, Víz takarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	FEV kapacitásbővítése	FAV engedély feltételes meghosszabbítása
		nem	-	-	Talajvízszint monitorozás, Víz takarékos öntözési mód, területi vízvi sszatartás	-	FAV engedély meghosszabbítása

A következőkben szabályozási, pénzügyi, műszaki, üzemeltetési, kommunikációs javaslatokat foglalmaztunk meg az öntözési szempontú fejlesztésekre vonatkozóan. A feladatok érinthetik a vízügyi ágazatot, illetve a területi igazgatóságokat.

Vízügyi ágazat feladata	VIZIG/hatóság feladata
A szükséges jogszabályi változtatások előkészítése, melyek lehetővé teszik az öntözővíz átvezetéseket. Jogi szabályozás, mely biztosítja az öntözővíz felhasználó anyagi érdekeltiségét a víztakarékos felhasználásban, biztosítja a vízfelhasználás bevallási fegyelmet a vízkivételek mennyiségi mérésének előírásával.	A jogszabályi kötelezettségek érvényesítése az engedélyezés során, a megvalósítás és működés véletlenszerű ellenőrzése.
A belvíz elvezetési koncepció felülvizsgálata, a nagyobb területi vízvisszatartás érdekében módosítás, kétirányú rendszerek fejlesztése	A belvízelvezetés gyakorlatában a vízvisszatartás felé elmozdulás, a levezetés lassítása, a kétirányú rendszer adottságainak kihasználása
Gazdák tájékoztatási programjának, kapcsolattartás rendszerének kialakítása, irányítása	Gazdák tájékoztatása az öntözőcsatornákkal szolgáltatott víz minőségéről és az öntözési vízigény biztosításának rendjéről.
	Az öntözőcsatornák üzemelési rendjének vízfelhasználók igényeihez való jobb igazítása, a szabályok, a kölcsönös kötelezettségek és igények egyeztetése
Az engedélyezett vízmennyiségek folyamatos nyomon követésére, a víztestek vagy vízrendszerek terhelésének napra készen tartására alkalmas informatikai rendszer létrehozása	Az engedélyezett vízmennyiség kiadásának folyamatos nyomonkövetése, összevetése a rendelkezésre álló vízkészlettel
Az eddigieknél nagyobb vízhasználatok zavartalanságának biztosítására esetlegesen szükséges többlet költségek biztosítása	A tervezett öntözővízigény kiszolgálásának biztosítása érdekében a szükséges fenntartások, műszaki beavatkozások felmérése, tervezése, ütemezése
Egységes engedélyezési eljárás	A VIZIG érvényesítse a tulajdonosi hozzájárulás során az öntözővíz felhasználás azon elveit, mely szerint elsősorban a felszíni víz használatát kell megcélózni és csak annak valós és jelentős akadálya esetén lehet a felszín alatti vízkészletből öntözni A sekély porózus réteg (talajvíztest) felhasználása FAVÖKO és ex-lega védett

	területeken csak a felszíni víz, a porózus réteg használhatatlansága esetén lehetséges, abban az esetben, ha bebizonyítja a kérelmező, hogy vizes élőhelyet nem veszélyeztet.
Ellenőrzés és felülvizsgálat	Öntözési engedélyek felülvizsgálata: túlzott mértékű vízleakotást vagy egyéb szakmai probléma esetén megalapozott módosítás (alvó engedélyek felszámolása) Vízmérés ellenőrzése Illegális vízhasználatok visszaszorítása, legalizálása